

Setzè Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana
Llibre de Ponències (2000), p. 447-449

DESENVOLUPAMENT DE GRUPS COOPERATIUS D'ESPECIALISTES EN ONCOLOGIA: EL GOCO (GRUP ONCOLÒGIC CATALÀ-OCCITÀ)

FERRAN GUEDEA

Institut Català d'Oncologia. Barcelona

INTRODUCCIÓ

En l'àmbit de la medicina en general, i en particular en l'àmbit de l'oncologia, és essencial el treball multidisciplinar i multicèntric per tal de comparar resultats i obtenir una curació màxima en els pacients afectes de càncer. S'han desenvolupat durant aquests anys nombrosos grups cooperatius, que reunien oncòlegs dins de Catalunya (Societat Catalano-Balear d'Oncologia), oncòlegs de Catalunya i de la resta de l'Estat espanyol (AERO-Asociación Española de Radioterapia y Oncología, SEOM-Asociación Española de Oncología Médica, FESEO-Federación Española de Sociedades Oncológicas, etc.), i d'oncòlegs catalans amb la resta de països de la Unió Europea (ESTRO-European Society of Radiation Therapy and Oncology, ESMO-European Society of Medical Oncology, etc.).

Dins d'aquest darrer context, i com a exemple de cooperació entre dos països de la Unió Europea, està el GOCO (Grup Cooperatiu Català-Occità). Aquest grup que va ser creat l'any 1992, reagrupa oncòlegs radioteràpics de les regions de Catalunya, Midi-Pyrénées i Languedoc Rousilló. Aquest grup enllaça la cooperació ja històrica en l'àmbit mèdic entre aquestes regions i en particular potencia el triangle Barcelona-Toulouse-Montpellier.

Així mateix aquest grup reagrupa tres tipus d'especialistes, els oncòlegs radioteràpics, els físics mèdics i els tècnics de radioteràpia.

A continuació es passarà a descriure breument aquest grup, com a exemple de tots aquests grups cooperatius en oncologia que existeixen a Catalunya, a l'Estat espanyol i a tota la Unió Europea.

ANTECEDENTS HISTÒRICS DEL GOCO

El dia 8 de febrer de 1989 es va elaborar un protocol de cooperació, en l'àmbit de la salut, entre la Generalitat de Catalunya i el Conseil Régional de Midi-Pyrénées, que va permetre la creació del GOCO. Però la relació científica catalanooccitana en el camp de les radiacions ionitzants, no era un fet nou. Els dies 9 i 10 de juny de 1935 es trobaren a Barcelona, els representants de les dues filials de la Société de Radiologie Médicale de France: la Société

de Radiologie du Litoral Méditerranéen i la Société d'Electro-radiologie du Sud-Ouest.

La jornada de treball va ser sobre el diagnòstic radiològic de la tuberculosi intestinal, a càrrec del doctor Pinós. A continuació es va visitar el pavelló del càncer de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, que destacava per les seves modernes instal·lacions de radioteràpia profunda. La jornada científica va continuar en la Facultat de Medicina de Barcelona on el doctor Astier de Marsella va presentar "Radiothérapie de l'Hyperthyroidisme". Es va acordar una segona reunió per a l'any 1936, que per raons conegudes per tots no va arribar a celebrar-se.

SITUACIÓ ACTUAL DEL GOCO

A partir de 1936 va existir un període de mutu desconeixement, fins a l'abril de 1979 que es va celebrar a Carcassona el I Congrés Interregional de Medicina.

El dia 30 de setembre de 1989 es reunien a Tolosa de Llenguadoc representants de la regió Midi-Pyrénées i del Centre Hospitalier Regional (CHR) de Tolosa per debatre sobre transferència tecnològica i cooperació amb Catalunya. El 30 de gener de 1990 el conseller de Sanitat de la Generalitat de Catalunya, doctor Xavier Trias firmava el Protocol de cooperació, en el camp de la sanitat entre la Generalitat de Catalunya i la regió Midi-Pyrénées.

El desenvolupament d'aquests acords es va iniciar el 27 de març de 1990 amb una visita al CHR de Toulouse per part d'una delegació catalana i amb la visita a Barcelona el 15 de juny de 1990 de dos metges del Centre Hospitalier Regional (CHR) de Tolosa. En el mes de novembre les relacions en l'àmbit de l'oncologia radioteràpica es consoliden amb l'intercanvi de dues infermeres de la Unitat de Braquiteràpia de l'Hospital de Bellvitge al CHR. Aquest centre, a partir del curs acadèmic 1990-1991 va acollir un radiofísic en la Diplomaturo d'Études Approfondies (DEA) de física radiològica, fet que s'ha repetit fins a l'actualitat.

Continuant amb aquesta línia de col·laboració en el camp de la radiofísica, es van reunir a finals de gener de 1991 en l'Hospital Claudius Regaud, els responsables de la DEA de radiofísica, representats pel Professor Blanc (director de Física Atòmica, Universitat Paul Sabatier de Toulouse), amb el doctor J. M. Borràs i les responsables dels serveis de radiofísica de l'Hospital de Bellvitge i de Sant Pau. En aquesta reunió van participar també els radiofísics de l'Institut Gustave Roussy, els doctors Chavaudrà i Aubert.

El dia 27 de març de 1992 es va celebrar en Arties (Vall d'Aran) la I Jornada de Treball Francocatalana en el camp de la cancerologia, preveient especialment les associacions radioquimioteràpia i les perspectives de futur en el tractament dels tumors d'ORL.

Poc temps després es presentava com a memòria de la DEA de física radiològica *Intercomparison de la dose absorbée dans différents faisceaux d'irradiation. Project multicentrique franco-catalan*.

A l'any següent, en el mes de març de 1994, J. M. Bachaud i P. François del CCR es desplacen a Barcelona amb dos objectius principals: dotar al GOCO d'estatuts jurídics i organitzar la segona reunió del GOCO, amb intenció fundacional, que es celebraria el dia 4 de novembre de 1994 en l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. En els anys 1995 i 1996, la tercera i quarta jornada de treball del GOCO, es van celebrar respectivament a Toulouse i Reus, i van destacar per l'alt grau de participació, tant de metges com de físics i tècnics.

L'any 1997 en el mes de novembre es va celebrar el V Congrés anual, amb una assistència de 186 membres i en el qual es van establir per primera vegada conferències de formació continuada per a metges, físics i tècnics de radioteràpia. Així de forma paral·lela cada grup podia assistir a les conferències sobre temes particulars d'interès i participar en la seva discussió. La VI reunió del GOCO va tenir lloc els dies 6 i 7 de novembre de 1998 a Barcelona, i va congregar al voltant de 160 participants, presidida pel doctor Valls, de l'Hospital de l'Esperança de Barcelona. Finalment la VII reunió del GOCO es va celebrar a Perpinyà el mes de desembre de 1999 i va reagrupar 180 persones.

En l'àmbit de treballs científics, el GOCO ha realitzat fins al moment, un estudi aleatoritzat multicèntric per estudiar la utilitat de l'hiperfraccionament en el càncer de laringe i diferents protocols de tractament conjunts. També s'elaboren bases de dades conjuntes en el tractament conservador del càncer de mama. Recentment s'ha publicat en la *International Journal of Radiation Oncology Biology and Physics* (44:47-52,1999), un estudi retrospectiu dels sarcomes uterins tractats en els últims anys en la majoria dels hospitals que pertanyen al GOCO.

També s'han presentat diferents propostes per a nous estudis que inclouen la braquiteràpia de parpella i la del penis, un estudi retrospectiu dels timomes malignes tractats pels centres que pertanyen al GOCO i finalment un estudi sobre el valor pronòstic de la quimioteràpia neoadjuvant a la irradiació, en el tractament del càncer de pulmó no microcític inoperable. El proper congrés del GOCO està previst que es celebri a Lleida el 17 i 18 de novembre de 2000.

IMPORTÀNCIA DELS GRUPS COOPERATIUS

Aquest exemple de cooperació entre dos països de la Unió Europea en l'àmbit de l'oncologia radioteràpica, ens demostra la importància que tenen els grups cooperatius des d'un punt de vista científic, tècnic, motivador en l'àmbit professional i d'interrelació entre especialistes i centres.